

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Філологічний факультет
кафедра романо-германської філології**

**Методичні рекомендації
до кваліфікаційного іспиту з французької мови та перекладу
зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські
мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
для випускників
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

Рівне – 2023

УДК 811.133.1
ББК 81.2 Фра
Т19

Методичні рекомендації до кваліфікаційного іспиту з французької мови та перекладу зі спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська» для випускників на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» / укл.: Н.Ю.Тарасюк – Рівне РДГУ, 2023. - 14 с.

Складено на основі освітньо-професійної програми Рівненського державного гуманітарного університету (від 2019 р.), у відповідності до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №869 від 20.06.2019 р. та положення про екзаменаційну комісію у Рівненському державному гуманітарному університеті, затвердженому від 29 вересня 2022 р., протокол №9.

Укладач:

Тарасюк Н.Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензенти:

Андрієвська Е.М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Крутько Т.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Рівненського національного університету водного господарства та природокористування

Затверджено на засіданні кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 3 від 24 березня 2023 р.

Рекомендовано до друку навчально-методичною комісією філологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 4 від 24 квітня 2023 р.

© Тарасюк Н.Ю. 2023

© Рівненський державний гуманітарний університет 2023

ЗМІСТ

1.	Вступ.....	3
2.	Критерії оцінювання знань випускників	7
3.	Зміст тем і питань програми.....	9
4.	Список рекомендованої літератури.....	12
5.	Електронний ресурс.....	14

Вступ

Методичні рекомендації до кваліфікаційного іспиту з французької мови та перекладу складена у відповідності до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія»», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №869 від 20.06.2019 р. та положення про екзаменаційну комісію у Рівненському державному гуманітарному університеті, затвердженому від 29 вересня 2022 р., протокол №9.

Метою кваліфікаційного іспиту з французької мови та перекладу є: встановлення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньої програми Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 035 «Філологія»», спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої програми.

Завданням фахового випробування є виявити:

1. Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості, до критичного аналізу, оцінки й синтезу нових ідей, ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних проектів.
2. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності.
4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.
5. Здатність до автономної і командної роботи під час реалізації проектів.
6. Здатність спілкуватися французькою мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу французькою мовою. Представлення та обговорення результатів своєї роботи французькою мовою в усній і письмовій формі, повно розуміти франкомовні наукові тексти із відповідної спеціальності.
7. Здатність цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

9. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
10. Здатність розуміти структури філологічної науки, здобуття базових знань із філології, засвоєння ключових концепцій, розуміти теоретичні і практичні проблеми сучасної філологічної науки (мовознавства, літературознавства та перекладознавства).
11. Здатність виявляти базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.
12. Здатність демонструвати знання з теорії та історії мов, що вивчаються.
13. Здатність аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
14. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
15. Здатність розуміти сутності й соціальне значення майбутньої професії, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь (мовознавство, літературознавство та перекладознавство), їх взаємозв'язок в цілісній системі знань.
16. Здатність набувати професійні знання й уміння з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства, перекладознавства, прикладної лінгвістики.
17. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних та літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
18. Здатність вільно оперувати спеціальною (мовознавчою, літературознавчою та перекладознавчою) термінологією для розв'язання професійних завдань.
19. Здатність розуміти значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
20. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та французькою мовами.
21. Здатність розуміти комунікативну діяльність як реалізацію функцій мови в різних суспільних сферах (жанрово-стильова диференціація мови).

- 22.Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- 23.Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мови.
- 24.Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

Фахове випробування комплексно перевіряє:

1. Знання проблематики основних напрямів філологічної науки; основних етапів становлення і розвитку мовознавства, літературознавства та перекладознавства; основних категорій теорії мови, літератури, перекладу; сучасних методів проведення досліджень у галузі філології та в суміжних галузях науки.
2. Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та / або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.
3. Знання системи мови.
4. Вміння розв'язувати складні задачі та проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.
5. Вміння самостійно планувати та виконувати дослідження, оцінювати отримані результати, застосовувати їх у подальших наукових розвідках у галузі філології та суміжних наук.
6. Вміння логічно та аргументовано викладати проблематику сучасних напрямів розвитку філологічної науки, уміло й доречно використовувати основні мовознавчі, літературознавчі та перекладознавчі поняття.
7. Вміння визначати цілі, зміст, принципи дослідження мовних та літературних фактів у межах проблематики загального мовознавства, зіставно-типологічного мовознавства, літературознавства, перекладознавства.
8. Здатність поєднувати теорію і практику, ухвалювати рішення та виробляти стратегію діяльності для розв'язання завдань спеціалізації з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних і виробничих інтересів.
9. Здатність застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін, під час проведення досліджень із філології; аналізувати й критично оцінювати інформацію з різних джерел.

- 10.Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих завдань, критично оцінювати отримані результати й захищати прийняті рішення; оцінювати доцільність і можливість застосування нових методів, технологій у галузі філології.
- 11.Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів французькою мовою.
- 12.Здатність аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- 13.Здатність використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- 14.Здатність ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях.
- 15.Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- 16.Здатність використовувати французьку мову у професійній діяльності.
- 17.Здатність представляти й обговорювати отримані результати дослідження та здійснювати трансфер набутих знань.
- 18.Здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти.
- 19.Здатність відповідати за розвиток професійних знань і практик, оцінювати стратегічно розвиток проекту.
- 20.Здатність досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

Порядок проведення атестаційного екзамену .

Атестація випускників здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту з французької мови та перекладу. Структура екзаменаційних білетів відповідає програмним вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035«Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №869 від 20.06.2019 р. та положенню про екзаменаційну комісію у Рівненському державному гуманітарному університеті, затвердженому від 29 вересня 2022р., протокол №9.

Кваліфікаційний іспит з французької мови та перекладу відбувається у письмовій та усній формах і включає чотири питання:

1. Переклад у письмовій формі тексту з французької мови на українську.
2. Переклад-реферування у письмовій формі тексту з української мови на французьку.
3. Читання та лінгвістичний аналіз тексту.
4. Монологічне висловлювання по ситуації відповідно до запропонованої тематики (французькою мовою).

Критерії оцінювання знань випускників на фаховому випробуванні

Загальні критерії оцінювання

Рівень професійної компетентності випускників оцінюється за 100-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді випускника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність мовознавчих категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання випускник не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати граматичні та лексико-семантичні аспекти тексту, приймати перекладацькі рішення, виявляти навички спонтанного мовлення.

II рівень – середній. Випускник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями спонтанного мовлення та прийняття перекладацьких рішень, вміє здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Випускник знає істотні ознаки понять теорії та практики французької мови, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє навичками самостійно активізувати усну та писемну мову, систематизувати граматичні явища, притаманні різним стилям мови, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Передбачає володіння правильною вимовою звуків французької мови, уміннями та навичками інформативного та глибинного читання автентичного іншомовного тексту, уміннями та навичками перекладу як ефективного способу контролю повноти й точності розуміння автентичного іншомовного тексту. Виявляє лексико-граматичні вміння й навички, які забезпечують правильність розуміння лексичної та граматичної складових автентичного іншомовного тексту, розуміння незнайомих лексичних одиниць з огляду на значення морфологічних складових цих одиниць. Виявляє мовно-стилістичні вміння та навички та навички інтерпретації автентичного іншомовного тексту. Виявляє знання з основ загально теоретичних та спеціальних дисциплін в обсязі, необхідному для творчого вирішення науково-дослідних та науково-методичних завдань.

Таблиця відповідності

**рівнів компетентності значенням 100-бальної шкали оцінювання
відповідей випускників під час фахового випробування**

Критерії оцінювання	Оцінка за 5-ти бальною шкалою	Шкала оцінювання 100 балів	Значення оцінки
Випускник дає чіткі та змістовні відповіді, вміло їх аргументує відповідно до заданої теми. Темп висловлювання жвавий та невимушений. Мовлення вільне, правильне, в межах літературної норми французької мови з достатнім різноманіттям мовних засобів, нормативними граматичними формами та їх правильним вживанням. Слід продемонструвати достатні знання теоретичного матеріалу. Допускається обмовлення та незначна кількість помилок фонетичного та дискурсивного характеру.	5	90-100	Відмінно
Випускник розуміє питання, дає змістовні відповіді і може їх аргументувати. Мовлення відбувається у досить високому темпі. Мовлення має бути достатньо вільним і в основному правильним. Вибір мовних засобів дещо обмежений, але їх вживання переважно правильне. Знання теоретичного матеріалу добре, проте пропущені деякі другорядні факти. Допускаються незначні обмовлення та помилки.	4	74-89	Добре

При відповіді на питання випускник стикається з деякими труднощами, його реакція під час мовлення надто повільна. Темп висловлювання нижчий за стандартний, вибір мовних засобів обмежений, їх вживання не завжди коректне. Зміст прочитаного передано з втратою інформації. Знання теоретичного матеріалу неповне. Допускаються значні помилки.	3	60-73	Задовільно
Рівень відповіді нижчий від вимог, які встановлені для оцінки “задовільно” (див. вище). Навички мовленнєвих компетенцій розвинені слабо, висловлювання примітивні, мовний рівень низький, темп недостатній. Розуміння тексту низьке. У мовленні допускаються грубі помилки, які вступник не зауважує і не виправляє. Погане знання теоретичного матеріалу. Загальна оцінка за усний екзамен виводиться на основі чотирьох оцінок, які враховуються однаково.	2	1-59	Незадовільно

Зміст тем і питань програми

І завдання: Письмовий переклад тексту з французької мови на українську.

Письмовий переклад зі словником з французької мови на рідну неспеціалізованих текстів зі швидкістю 1800-2000 друкованих знаків за академічну годину.

Письмовий переклад демонструє навички та вміння перекладу з французької мови на українську по визначеній тематиці, що дозволяє виконувати відповідні види робіт: письмовий переклад з французької мови на рідну документів та текстів визначеної тематики, реферування та анотування текстів з іноземної мови на рідну з використанням зорової опори.

Орієнтовна тематика текстів для виконання письмового перекладу:

1. Громадсько-політичні організації в Україні та інших країнах світу.
2. Державний устрій України та Франції.
3. Зовнішньополітична діяльність України.
4. Міжнародні організації.
5. Міжнародні юридичні документи.
6. Політичне, економічне та військове співробітництво країн світу.
7. Освітні, наукові, культурні та мистецькі зв'язки України з країнами світу.

8. Преса: газетна тематика.
9. Розвиток спорту та туризму.
10. Становлення української державності.
11. Ділова кореспонденція.
12. Документи громадсько-політичних організацій.
13. Ділова коерспонденція.

II завдання: Переклад-реферування україномовного тексту французькою мовою у письмовій формі.

Письмовий переклад зі словником тестів газетно-публіцистичної та економічної тематики з української мови на іноземну зі швидкістю 1200-1500 друкованих знаків за академічну годину.

Письмовий переклад-реферування демонструє навички та вміння перекладу з української мови на французьку по визначеній тематиці, що дозволяє виконувати відповідні види робіт: письмовий переклад з української мови на французьку текстів визначеної тематики, реферування та анотування текстів з рідної мови на французьку з використанням зорової опори.

Орієнтовна тематика текстів для виконання письмового перекладу:

(див. перелік вище).

III завдання: Читання та лінгвістичний аналіз тексту.

Кваліфікаційний іспит з практичного курсу французької мови має за мету перевірити рівень та систематизацію знань випускників та застосування їх на практиці, рівень володіння словниковим складом, навички аудіювання, говоріння, читання та письма з дотриманням орфоепічних, лексичних, граматичних та стилістичних норм французької мови. Кваліфікаційний іспит з практичного курсу французької мови має на меті перевірку практичних знань випускників з фонетики, морфології, синтаксису французької мови. Знання лексики та граматики французької мови перевіряються в процесі читання та лінгвістичного (граматичного та лексико-стилістичного) аналізу тексту.

Випускник повинен вміти: а) правильно прочитати текст будь-якої складності на рівні нормативного читання французькою мовою; б) прореферувати з аркуша оригінальний текст, виділити при цьому основні факти та викласти їх у логічній послідовності; в) прокоментувати оригінальний текст, виділити при цьому те, що необхідно прокоментувати;

г) виконати лінгвістичний (граматичний, лексико-стилістичний) аналіз прочитаного тексту.

IV завдання: Монологічне висловлювання по ситуації відповідно до запропонованої тематики (французькою мовою).

Кваліфікаційний іспит з практичного курсу французької мови має за мету перевірити рівень та систематизацію знань випускників та застосування їх на практиці, рівень володіння словниковим складом французької мови, навичками аудіювання, говоріння, читання та письма з дотриманням орфоепічних, лексичних, граматичних та стилістичних норм французької мови. Кваліфікаційний іспит з практичного курсу французької мови перевіряє знання випускників з фонетики, морфології, синтаксису французької мови. Знання лексики та граматики перевіряються у процесі перекладу, бесід на визначені програмою теми.

Випускник повинен вміти: а) вести бесіду спонтанно протягом 5 хвилин за темою, пов'язаною з пройденою темою.

Орієнтовна тематика монологічного висловлювання:

1. Présentez votre famille à un étranger.
2. Vous présentez votre appartement à un invité.
3. Comment passez-vous vos loisirs?
4. Les vacances d'été sont assez longues. Où voudriez-vous partir?
5. Quelles saisons aimez-vous le plus? Argumentez la réponse.
6. Parlez sur la géographie de notre planète Terre.
7. Quelle ville historique avec ses monuments préférez-vous?
8. Les établissements d'enseignement sont nombreux. Parlez-en.
9. Les repas prennent une grande partie de notre vie. Parlez-en.
10. Vous visitez souvent les bureaux de poste. Qu'est-ce que vous faites là-bas?
11. Votre ami étranger est venu vous voir. Parlez de son arrivée.
12. Parlez des succès et des problèmes de votre patrie.
13. Le système étatique de l'Ukraine .
14. Le système étatique en France.
15. Comment trouvez-vous notre capitale?
16. Comment faites-vous des courses?
17. La capitale de la France.
18. Le transport urbain.
19. Parlez de votre ami.
20. Décrivez la nature, le monde des plantes et des animaux de votre contrée.
21. Le rôle du théâtre et du cinéma dans la vie culturelle.

22. Chez le médecin.
23. Mes projets d'avenir.
24. La profession de maître d'école.
25. Mon acteur français préféré.
26. Les relations franco-ukrainiennes.
27. Mon écrivain français préféré.
28. Les fêtes en Ukraine.
29. Les curiosités de l'Ukraine.
30. Le sport.

Список рекомендованої літератури

1. Крючков Г.Г. Поглиблений курс французької мови. – К.: “Вища школа”, 1998.
2. Попова И.Н., Казакова Ж.А. Французский язык. Практический курс. – М., 1999. – 480с.
3. Solomarska O.O. Manuel de français. – Rivné : 2002. – 192p.
4. Solomarska O.O. Manuel de français. – Kyiv , 1994 – 255p.
5. Steinberg N. Grammaire française (1 partie. Morphologie). – Ленинград: “Учпедгиз”, 1972.
6. Steinberg N. Grammaire française (2 partie. Syntaxe). – Ленинград: “Учпедгиз”, 1972.
7. Драненко Г.Ф. Français, niveau avancé DALF: Навч. посібник для вищ. навч. закл. – К.:Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 232 с.
8. Костюк О.Л. . Français, niveau intermédiaire DELF: Навч. посібник для вищ. навч. закл. – К.:Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 224 с.
9. Кость Г.М., Сулим О.І. Французька мова. Посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 164 с.
10. Опацький С.Є. Français, niveau débutant / Опацький С.Є. – Ірпінь: «Перун», 2003. – 312с.
11. Попова І.М., Казакова Ж.О. Граматика французької мови. Практичний курс: Підручник для інститутів і факультетів іноземних мов. – 12-те вид., перероблене та доповнене. – Х.: ТОВ «Нестор Академік Паблішерз», 2007. – 480с.
12. Потушанская ЛЛ, Юдина И.А., Шкунаева И.Д. Практический курс французского языка. В 2-х ч.: Учеб.для ин-тов и фак.иностр.яз. – 7-е изд.,испр. – М.: Мирта-Принт, 2002.
13. Алефиренко Н. Современные проблемы семантики. – М.: Гнозис, 2005.

14. Васильева Н. М., Пицкова Я. П. Французский язык: Теоретическая грамматика: Морфология: Синтаксис. Уч. для ин-тов и фак. иностр. языков. — М., Высш. шк., 1991. — 299 с.
15. Вацеба Р.В., Якубовська Н.О. Cours de lexicologie. 1-ère partie.— Чернівці: ЧНУ, 2003.
16. Вацеба Р.В., Якубовська Н.О. Cours de lexicologie. 2 - ème partie. Курс лекцій з лексикології французької мови. Частина 2-га. — Чернівці: Рута, 2004.
17. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Морфология. — М.: Высшая школа, 1979.
18. Гак В.Г. Теоретическая грамматика французского языка. Синтаксис. — М.: Высшая школа., 1981.
19. Стилiстика французької мови. Курс лекцій / Укл. Я.І.Пашук. — Чернівці: Рута 2003. —118 с.
20. Хованская З.И., Дмитриева Л.Л. Стилiстика французского языка. — М., 1991.
21. Barlow, Julie et Jean-Benoit Nadeau. La grande aventure de la langue française. De Charlemagne au Cirque du Soleil, Montréal, Québec Amérique, 2007, 538 p.
22. Beacco J.-C., Bouquet S., Porquier R., Niveau B2 pour le français (utilisateur/apprenant indépendant). Un référentiel, Didier 2004.
23. Beacco J.-C., Bouquet S., Porquier R., Niveau B2 pour le français (utilisateur/apprenant indépendant). Textes et références, Didier 2004.
24. Besse H., Porquier R., Grammaire et didactique des langues, Credif-Hatier, LAL, 1984.
25. Bogaards P., Le vocabulaire dans l'apprentissage des langues étrangères, Credif-Hatier, LAL, 1994.
26. Calvet, Louis-Jean. La guerre des langues et les politiques linguistiques, Paris, Hachette Littératures, coll. «Pluriel», 1999, 294 p.
27. Cerquiglini, Bernard. Une langue orpheline, Paris, Editions Minuit, 2007, 229 p.
28. Conseil de l'Europe, Cadre européen commun de référence pour l'apprentissage et l'enseignement des langues, Comité de l'éducation, Strasbourg, 1996, Didier, 2001.
29. Courtilon J., Elaborer un cours de FLE, Hachette, « F », 1991.
30. Cuq J.-P., Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde, ASDIFLE, CLE International, 2004.
31. Cuq J.-P., Gruca I., Cours de didactique du français langue étrangère et seconde, PUG, 2005.
32. Goldenberg T. , Nikolskaïa E. Grammaire française. — М., 1979. — 364p.
33. Lecherbonnier, Bernard. Pourquoi veulent-ils tuer le français?, Paris, Albin Michel, 2005, 25 p.
34. Thierry A.-M., Analyse de méthodes, français langue étrangère, CIEP, 1996.
35. Solomarska O.O. Manuel de français. — Rivné : 2002. — 192p.

- 36.Solomarska O.O. Manuel de français. – Kyiv , 1994 – 255p.
- 37.Steinberg N. Grammaire française (1 partie. Morphologie). – Ленинград: “Учпедгиз”, 1972.
- 38.Steinberg N. Grammaire française (2 partie.Syntaxe). – Ленинград: “Учпедгиз”, 1972.
- 39.Y. Delatour , Grammaire pratique, Hachette , 2000.
- 40.Vicher A., Grammaire progressive du français, CLE, 2003.
- 41.Wilmet M., Grammaire critique du français, Paris, Duculot, 1997.
- 42.Walter, Henriette. L’aventure des mots français venus d’ailleurs, Paris, Editions Robert Laffont, 1997, 345 p.

Електронні ресурси

<http://www.bonjourdefrance.com/index/indexgram.htm>

<http://www.etudes-litteraires.com/grammaire.php>

http://grammaire.cordial-enligne.fr/grammaire/GTM_0.htm

http://www.francaisfacile.com/cgi2/myexam/liaison.php?liaison= _grammaire